

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет політичних наук
Кафедра міжнародних відносин та зовнішньої політики

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність СЗ «Міжнародні відносини»

Розробник
Завідувач кафедри розробника
Завідувач кафедри спеціальності
Гарант освітньої програми
Декан ФПН
Начальник НМВ

Ірина ТИХОНЕНКО
Олександр ШЕВЧУК
Олександр ШЕВЧУК
Ірина ГАБРО
Анастасія ХМЕЛЬ
Євгенія ПОСТИКІНА

Миколаїв – 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Основи світової політики	
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини	
Напрямок підготовки Спеціальність	СЗ «Міжнародні відносини»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Міжнародні відносини (з вивченням двох іноземних мов)	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалавр)	
Статус дисципліни	нормативна	
Курс навчання	1	
Навчальний рік	2025-2026 н.р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	2	Не передбачено Стандартом
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4 кредити/120 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	16	Не передбачено Стандартом
	32	
72		
Відсоток аудиторного навантаження	40%	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	Залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Дисципліна «Основи світової політики» відноситься до нормативних навчальних дисциплін освітньо-професійної підготовки бакалаврів за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Мета. Дисципліна «Основи світової політики» дозволяє сформувати у студентів розуміння теоретичних підходів до визначення світової політики, міжнародних відносин, проблем війни та миру у світовому політичному процесі, сучасних тенденцій глобалізації, інтеграції, регіоналізації та демократизації, а також процесів глобалізму/антиглобалізму та регіоналізму.

Завдання курсу:

1. Розгляд теоретико-концептуальних засад світової політики.
2. Визначення основних підходів до розуміння спільного та відмінного між категоріями «світова політика» та «міжнародні відносини».
3. Надання студентам розуміння специфіки сучасних проблем у світовій політиці.
4. Аналіз сучасних тенденцій розвитку міжнародної системи та виокремлення її основних характеристик.
5. Систематизація існуючих наукових підходів та концепцій у вивченні проблем міжнародного життя.
6. Навчання написанню аналітичних робіт об'єктом яких є актуальні проблеми та тенденції сучасного міжнародно-політичного життя
7. З'ясування ролі та місця України у світовому політичному просторі.

Очікувані результати навчання студента:

має знати:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК4).
- Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій (СК1).
- Розуміння основ національної безпеки України, особливостей і тенденцій розвитку регіональних систем колективної безпеки (СК16).
- Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин (РН1).
- Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці (РН3).

має вміти:

- Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України (ЗК1).
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя (ЗК2).
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК3).
- Здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК5).

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК8).
- Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях (СК3).
- Здатність до здійснення аналізу процесів світової політики і глобальних проблем сучасності (СК 14).
- Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси (РН7).

3. Програма навчальної дисципліни

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Світова політика як наука. Світова політика і світовий політичний процес.	2		2
2	Світова політика як наука. Світова політика і міжнародні відносини		2	2
3	Світова політика і світовий політичний процес		2	4
4	Війна і мир у світовому політичному процесі.	4		4
5	Суб'єкти світової політики		2	3
6	Дослідження світової політики та діяльність світових аналітичних центрів.		4	4
7	Війна і мир у світовій політиці: ідейно-теоретична основа.		4	4
8	Питання безпеки та стабільності у світовій політиці.	2		4
9	Конфліктогенність як характеристика міжнародно-політичних відносин		2	4
10	Міжнародна стабільність та проблеми її забезпечення		2	4
11	Релігійний фактор у світовій політиці	2	2	3
12	Глобалізація, інтеграція та демократизація як тенденції розвитку сучасного світу	2		4
13	«Нетрадиційні» чинники дестабілізації світового порядку та шляхи їх подолання		2	4
14	Концепт сили як інструмент впливу держави та досягнення світового лідерства		2	4
15	Глобалістика як напрям вивчення глобальних проблем сучасності у світовій політиці.	2		3
16	Глобалізація сучасного світового процесу. Глобалістика.		2	3
17	Тенденції та тренди світової політики сучасності		2	5
18	Регіоналізм та регіоналізація у світовій політиці.	2		3
19	Україна у сучасних процесах та тенденціях світової політики		2	4
20	Прогнозування світової політики та тенденцій майбутнього світового порядку.		2	4
	Всього за курсом	16	32	72

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	<p>Тема 1. Світова політика як наука. Світова політика і світовий політичний процес (2 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Світова політика: визначення, об'єкт, предмет та завдання. 2. Взаємозв'язок світової політики і міжнародних відносин. 3. Світова політика як наука: проблематика та особливості розвитку. 4. Світовий політичний простір. 5. Світовий політичний процес: динаміка та циклічність.
2-3	<p>Тема 2. Війна і мир у світовому політичному процесі (2 год)</p> <p>Тема 2.1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристики війни як соціально-політичного феномену. Підходи до визначення війни. Класифікація воєн (Т. та Х. Тоффлери). 2. Визначення поняття «мир». Концепції миру за Й. Галтунгом. 3. Еволюція війни як соціально-політичного явища. 4. Мілітаризм: теоретичні аспекти. <p>Тема 2.2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення ядерної зброї та еволюція мілітаризму. 2. Процес демілітаризації. Типологія демілітаризації. Роззброєння, конверсія. Механізми здійснення конверсії. 3. Загрози світу у постбіполярну еру, пов'язані із застосуванням збройної сили за З. Бжезинським 4. Локальні та регіональні війни сучасності.
4	<p>Тема 3. Питання безпеки та стабільності у світовій політиці (2 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологічні основи аналізу проблеми безпеки. Форми безпеки. 2. Національна безпека: структурні елементи та їх характеристики. Концепція «національного інтересу». 3. Класифікація загроз безпеці. Поділ на традиційні та «нетрадиційні» загрози. 4. Поняття міжнародної стабільності. Статична та динамічна стабільність. Теорія «гегемоністичної стабільності».
5	<p>Тема 4. Релігійний чинник у світовій політиці (2 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «релігійного чинника» у світовій політиці. Функції релігії у світовій політиці. 2. Цивілізаційні ойкумени. Глобальні та регіональні територіальні релігійні системи. 3. Ісламський чинник у сучасній світовій політиці: фундаменталізм. 4. Тероризм і ісламський чинник. Радикальні екстремістські організації.
6	<p>Тема 5. Глобалізація, інтеграція та демократизація як тенденції розвитку сучасного світу (2 год.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виміри глобалізації та її тенденції у світовій політиці. 2. Глобальне управління як феномен процесу глобалізації. 3. Підходи до розуміння процесів інтеграції. Економічна інтеграція та її ступені. 4. Регіональні інтеграційні процеси.

	<p>5. Процеси демократизації. Концепція «третьої хвилі» демократизації С. Хантінгтона.</p> <p>6. Теорія демократичного миру.</p>
7	<p>Тема 6. Глобалістика як напрям вивчення глобальних проблем сучасності у світовій політиці. (4 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Глобалістика як система наукових знань. Поняття «глобальні проблеми»: систематизація і класифікація. 2. Теоретичні основи політичної глобалістики. Ідеї В. Вернадського та вчення про «ноосферу». Ідеї А. Ейнштейна. 3. Мондіалізм. 4. Етапи становлення та розвитку глобалістики. Діяльність Римського клубу. 5. Глобалістика та мегатенденції (Д. Незбіт, П. Абурдін).
8	<p>Тема 7. Регіоналізм та регіоналізація у світовій політиці (2 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «регіон», «регіоналізм» та «регіоналізація». Теорія «регіонності» Б. Хеттне. 2. «Третій світ» у сучасному світовому порядку: концептуальні засади та тенденції розвитку регіоналізму. Новий регіоналізм. 3. «Незахідні» теорії регіоналізму. Теорія реалізму пригноблених» М. Аюба. 4. Безпековий регіоналізм. Теорія регіональних комплексів безпеки Б. Бузана. 5. Моделі співробітництва між державами у регіоні (А. Ачарія).

4.2. Плани семінарів

№	Тема заняття / план
1	<p>Тема 1. Світова політика як наука. Світова політика і міжнародні відносини (2 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Світова політика: визначення, об'єкт, предмет та завдання. 7. Взаємозв'язок світової політики і міжнародних відносин. 8. Світова політика як наука: проблематика та особливості розвитку. 9. Міждисциплінарний підхід до вивчення світової політики.
2	<p>Тема 2. Світова політика і світовий політичний процес (2 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Світовий політичний простір як категорія світової політики. 2. Світовий політичний процес. Моделі динаміки політичного процесу. 3. Циклічність як ознака міжнародної системи та світової політики. 4. Цикли світової політики у концепції Дж. Модельскі та П. Моргана. 5. Характеристики сучасного світового політичного процесу.
3	<p>Тема 3. Суб'єкти світової політики та інструменти їх взаємодії. (2 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема виокремлення понять «суб'єкт», «агент», «актор» світової політики. 2. Держави як актори у світовій політиці. Класифікація держав. 3. Міжнародні міжурядові організації. Типи та характеристики міжнародних неурядових організацій. 4. Транснаціональні корпорації як актори сучасної світової політики.
4-5	<p>Тема 4. Дослідження світової політики та діяльність світових аналітичних центрів (4 год)</p>

	<p>Тема 4.1. 1 Рівні аналізу світової політики (рівень індивіда, рівень держави, глобальний рівень). 2. Методи дослідження у світовій політиці: якісні та кількісні. <i>Представлення результатів практичного завдання (здійснення контент-аналізу або івент-аналізу)</i></p> <p>Тема 4.2. 1. Поняття і класифікація світових аналітичних центрів, їх функції у дослідженні світової політики. 2. Провідні світові аналітичні центри сучасності. <i>Доповідь про світові аналітичні центри із переліку з «Методичних вказівок».</i> 3. Актуальні проблеми сучасності у розвідках аналітичних центрів (робота у групах).</p>
6-7	<p>Тема 5. Проблеми війни і миру у світовому політичному процесі (4 год) Тема 5.1. 1. Проблеми війни та миру у політико-правових вченнях (І. Кант, Н. Макіавеллі, Ф. Г. Гегель, Т. Гоббса, Р. Арона). 2. Війна як соціально-політичний феномен: характеристика та типологія. Тема 5.2. 1. Проблема мілітаризму: еволюція та сучасний стан. Дилема безпеки. 2. Зброя масового ураження. Ядерний чинник у світовій політиці. 3. Локальні та регіональні війни у постбіполярну еру. Теорія регіональних війни та миру Б. Міллера.</p>
8	<p>Тема 6. Конфліктогенність як характеристика міжнародно-політичних відносин (2 год) 1. Проблема дефініції конфліктів у міжнародних відносинах. 2. Типи міжнародних конфліктів. 3. Фази міжнародних конфліктів. 4. Особливості конфліктів сучасності та форми їхнього врегулювання.</p>
9	<p>Тема 9. Міжнародна стабільність та проблеми її забезпечення 1. Поняття стабільності у міжнародних відносинах. Статична та динамічна стабільність. Теорія «гегемоністичної стабільності». 2. Концепція ядерної стабільності. 3. Принципи мирного співіснування та проблеми їх дотримання у сучасному світі. 4. Експансіонізм та його еволюція у світовій політиці. 5. Експансіонізм у зовнішньополітичних ініціативах провідних держав світу (США, РФ, КНР).</p>
10	<p>Тема 8. Релігійний фактор у світовій політиці (2 год) 1. Поняття «релігійного чинника» у світовій політиці. Функції релігії у світовій політиці. 3. Цивілізаційні ойкумени. Глобальні та регіональні територіальні релігійні системи. 4. Ісламський чинник у сучасній світовій політиці: фундаменталізм. 5. Радикальні екстремістські організації. Ісламістські терористичні організації. 6. Реакція світової спільноти та методи боротьби з ісламістським терористичними організаціями.</p>

11	<p>Тема 7. «Нетрадиційні» чинники дестабілізації світового порядку та шляхи їх подолання (2 год.) <i>Семинар проходить у форматі круглого столу</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тероризм та наркотичний джихад 2. Екологічні проблеми 3. Міжнародна продовольча безпека / проблеми голоду 4. Інфекційні захворювання 5. Права людини
12	<p>Тема 10. Концепт сили як інструмент впливу держави та досягнення світового лідерства.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Світове лідерство: шляхи досягнення та вплив на світовий порядок. 2. Концепт сили у поглядах Дж. С. Ная (молодшого): <ul style="list-style-type: none"> - Складові «жорсткої сили» - Складові «м'якої сили» - «розумна сила» 3. Практична реалізація ідей Дж. С. Ная (молодшого) (на прикладі провідних держав світу).
13	<p>Тема 11. Глобалізація сучасного світового процесу. Глобалістика. (2 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виміри глобалізації та її тенденції у світовій політиці. 2. Діяльність Римського клубу 3. Антиглобалізм. 4. Мондіалізм. Глобальне управління як феномен процесу глобалізації.
14	<p>Тема 12. Тенденції та тренди світової політики сучасності (2 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гібридні, інформаційні війни сучасності. 2. Цілі сталого розвитку ООН. ООН і подолання глобальних проблем сучасності. 3. Феміністичний мейнстрім. Гендерні питання і права людини: реакція держав і міжнародних організацій. 4. Концепція «третьої хвилі демократизації» С. Хантінгтона. Перспективи глобальної демократизації. Теорія демократичного миру. 5. Модернізація світового політичного процесу та її моделі.
15	<p>Тема 13. Україна у сучасних процесах та тенденціях світової політики (2 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Україна як суб'єкт та об'єкт світової політики. Україна у постбіполярному світі крізь призму ідей З. Бжезинського. 2. Національні інтереси України. 3. Участь України у міжнародних міжурядових організаціях та процесах глобального управління. 4. Відносини Україна-ЄС, Україна-НАТО. 5. РФ та США у зовнішньополітичній стратегії України.
16	<p>Тема 12. Прогнозування світової політики та тенденцій майбутнього світового порядку (2 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Глобальне політичне прогнозування і світова політика. Хронополітика та політична прогностика. 2. Футурологія світової політики. «Парадокс участі» М. Ніколсона. Прогностична модель «Північ-Південь». 3. Відомі теоретичні прогнози майбутнього розвитку світу та міжнародно-політичних відносин (Ф. Фукуяма, С. Хантінгтон, З. Бжезинський).

4.3. Завдання для самостійної роботи

Підготовка до відповідей на семінарському занятті – це активна робота студентів у пошуку та аналізі відповідного теоретичного та фактологічного матеріалу, що дозволяє потім брати участь у обговоренні всіх питань, що виносяться на семінар, підкріплення доповіді цитатами та посиланнями на літературу.

Доповідь про діяльність одного зі світових аналітичних центрів – це чітко структурована письмова робота, яка має містити інформацію про дату утворення центру, його розташування, керівництво та структуру, а також основні цілі діяльності.

Вимоги до виступу:

1. Регламент до 3 хвилин (перевищення регламенту впливає на оцінку).

Вимоги до оформлення лише друкованого варіанту доповіді (можливість завантаження у систему Moodle-3):

1. Обсяг доповіді до 3 сторінок. Основного тексту не менше 3 сторінок.
2. Виконується на аркушах А4 (шрифт Times New Roman 14, інтервал 1,5, поля 2, 2, 2, 1; нумерація сторінок обов'язкова). Тематика міститься у програмі курсу (Перелік світових аналітичних центрів).
3. Складові елементи доповіді:
 - Назва центру, дата його заснування
 - Місце розташування
 - Керівництво та структура
 - Цілі діяльності та проблемне поле дослідження

Загалом підготовка такої доповіді має ознайомити студентів з діяльністю світових аналітичних центрів та підготувати до виконання Аналітичної роботи.

Аналітична робота «Порівняльна характеристика досліджень світових аналітичних центрів (на прикладі актуальної міжнародно-політичної події)» – це чітко структурована письмова робота, яка має на меті здійснення компаративного аналізу публікацій 2-х світових аналітичних центрів з обраної актуальної міжнародно-політичної події.

Вимоги до оформлення друкованого варіанту доповіді (можливість завантаження у систему Moodle-3):

1. Обсяг доповіді до 15 сторінок. Основного тексту не менше 12 сторінок.
2. Виконується на аркушах А4 (шрифт Times New Roman 14, інтервал 1,5, поля 2, 2, 2, 1; нумерація сторінок обов'язкова). Тематика міститься у програмі курсу (Перелік світових аналітичних центрів).
3. Складові елементи доповіді:
 - Вступ (має містити обґрунтування актуальності обраної міжнародно-політичної події) та коротку характеристику 2-х обраних аналітичних центрів (вказати їх специфіку предметного поля дослідження)
 - Основна частина (аналіз 3-х публікацій з кожного аналітичного центру). Аналіз має містити автора та назву публікації, короткий виклад основного змісту публікації.
 - Висновки (компаративний аналіз підходів двох центрів до огляду події, визначити який з центрів більш ґрунтовно дослідив подію, чи є між ними різниця, що на думку студента не було досліджено, чи навпаки було ґрунтовно розкрито). Підсумувати, який з центрів більш об'єктивно дослідив обрану міжнародно-політичну подію
 - Список використаних джерел

Загалом підготовка такої аналітичної роботи має ознайомити студентів з діяльністю світових аналітичних центрів, розвинути навички здійснення компаративного аналізу у дослідження міжнародних відносин та світової політики. Щодо завдань курсу, то виконання такої роботи має продемонструвати вміння студентів знаходити та опрацьовувати існуючу у мережі Інтернет інформацію, працювати з сайтами Аналітичних центрів, здійснювати аналіз публікацій та проводити порівняльний аналіз.

Контрольна робота – це письмова робота, що виконується безпосередньо на семінарському занятті (час виконання 30 хвилин).

Загалом написання контрольної роботи має підтвердити знання студента отримані під час вивчення курсу «Основи світової політики».

Підсумкове тестування – завдання, яке виконується безпосередньо за темами лекційних та семінарських занять. Кожен варіант тестування складається із 10 запитань (прикладі варіантів подаються у програмі до курсу).

**Перелік аналітичних центрів, що досліджують проблеми зовнішньої політики та міжнародних відносин
(для підготовки доповіді та аналітичної роботи)**

№	Назва аналітичного центру	Країна
1	Brookings Institution	United States
2	Carnegie Endowment for International Peace	United States
3	China Institutes of Contemporary International Relations (CICIR)	China
4	Center for Strategic and International Studies (CSIS)	United States
5	Japan Institute of International Affairs (JIIA)	Japan
6	French Institute of International Relations (IFRI)	France
7	Wilson Center, FKA Woodrow Wilson International Center for Scholars	United States
8	Chatham House	United Kingdom
9	RAND Corporation	United States
10	Atlantic Council	United States
11	Real Instituto Elcano	Spain
12	Centre for Strategic and International Studies (CSIS)	Indonesia
13	Clingendael, Netherlands Institute of International Relations	Netherlands
14	Council on Foreign Relations (CFR)	United States
15	International Institute for Strategic Studies (IISS)	United Kingdom
16	Institute for International Political Studies (ISPI)	Italy
17	German Council on Foreign Relations (DGAP)	Germany
18	Istituto Affari Internazionali (IAI)	Italy
19	Observer Research Foundation (ORF)	India
20	Center for American Progress (CAP)	United States
21	Center for a New American Security (CNAS)	United States
22	Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP)	Germany
23	Hudson Institute	United States
24	Heritage Foundation	United States
25	Eurasia Group	United States
26	Danish Institute for International Studies (DIIS)	Denmark
27	Argentino para las Relaciones Internacionales (CARI)	Argentina
28	European Council on Foreign Relations (ECFR)	United Kingdom
29	Institut de Relations Internationales et Stratégiques (IRIS)	France
30	Fundação Getúlio Vargas (FGV)	Brazil
31	Rasanah: International Institute for Iranian Studies	Saudi Arabia
32	Cato Institute	United States
33	Australian Strategic Policy Institute (ASPI)	Australia
34	Hoover Institution	United States

35	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies (ACPSS)	Egypt
36	China Institute of International Studies (CIIS)	China
37	Center for Strategic Studies (CSS)	Jordan
38	Royal United Services Institute (RUSI)	United Kingdom
39	GLOBSEC Policy Institute (GPI), FKA Central European Policy Institute	Slovakia
40	Polish Institute of International Affairs (PISM)	Poland
41	International Crisis Group (ICG)	Belgium
42	Transparency International (TI)	Germany
43	Delhi Policy Group	India
44	EGMONT – The Royal Institute for International Relations	Belgium
45	Cannon Institute for Global Studies	Japan
46	Shanghai Institutes for International Studies (SIIS)	China
47	Norwegian Institute of International Affairs (NUPI)	Norway
48	Centre for Eastern Studies (OSW)	Poland
49	EUROPEUM Institute for European Policy	Czech Republic
50	Economic Policy Research Foundation of Turkey (TEPAV)	Turkey
51	Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI)	Sweden
52	Sasakawa Peace Foundation	Japan
53	Peace Research Institute Oslo (PRIO)	Norway
54	Lowy Institute for International Policy	Australia
55	Human Rights Watch (HRW)	United States
56	Institute for Defense and Strategic Studies (IDSS)	Singapore
57	Centre for International Governance Innovation (CIGI)	Canada
58	Korea Institute for International Economic Policy (KIEP)	Republic of Korea
59	Belgrade Centre for Security Policy (BCSP), FKA Centre for Civil-Military Relations	Serbia
60	Foreign Policy Research Institute (FPRI)	United States
61	Prague Security Studies Institute (PSSI)	Czech Republic
62	Konrad-Adenauer-Stiftung (KAS)	Germany
63	Barcelona Centre for International Affairs (CIDOB)	Spain
64	Institute of Foreign Affairs and National Security (IFANS)	Republic of Korea
65	Australian Institute for International Affairs (AIIA)	Australia
66	Friedrich-Ebert-Stiftung (FES)	Germany
67	Slovak Foreign Policy Association (SFPA)	Slovakia
68	Council on Foreign and Defence Policy (SVOP)	Russia
69	Centre for Strategic Studies (CSS)	New Zealand
70	Center for Security and Defense Studies Foundation (CSDS)	Hungary
71	Strategic and Defense Studies Centre (SDSC)	Australia
72	Swedish Institute of International Affairs (UI)	Sweden
73	Institute for International Relations (IIR)	Czech Republic
74	Chicago Council on Global Affairs	United States
75	Bruegel	Belgium
76	Gulf Research Center (GRC)	Saudi Arabia
77	European Centre for International Political Economy (ECIPE)	Belgium
78	Center for Strategic and Budgetary Assessments (CSBA)	United States
79	Regional Centre for Strategic Studies (RCSS)	Sri Lanka
80	Freeman Spogli Institute for International Studies	United States
81	Economic Research Institute (ERI)	Kazakhstan
82	European Union Institute for Security Studies (ISS)	France

83	Finnish Institute of International Affairs (FIIA)	Finland
84	Kofi Annan International Peacekeeping Training Centre	Ghana
85	Institute for National Security Studies (INSS)	Israel
86	Institute of Peace and Conflict Studies (IPCS)	India
87	East Asia Institute (EAI)	Republic of Korea
88	Centro Brasileiro de Relações Internacionais (CEBRI)	Brazil
89	Albanian Institute for International Studies (AIIS)	Albania
90	Institute for Southeast Asian Studies (ISEAS)	Singapore
91	Hellenic Foundation for European and Foreign Policy (ELIAMEP)	Greece
92	Institute of Strategic and International Studies (ISIS)	Malaysia
93	Singapore Institute of International Affairs (SIIA)	Singapore
94	Security and Defence Agenda (SDA)	Belgium
95	Institute for Security Studies (ISS)	South Africa
96	Asia Society Policy Institute	United States
97	Centre for European Policy Studies (CEPS)	Belgium
98	Centre on Asia and Globalization (CAG)	Singapore
99	King Sejong Institute Foundation	Republic of Korea
100	Ghana Center for Democratic Development (CDD)	Ghana
101	United States Institute of Peace (USIP)	United States
102	American Enterprise Institute for Public Policy Research (AEI)	United States
103	Amnesty International	United Kingdom
104	Asan Institute for Policy Studies	Republic of Korea
105	South African Institute of International Affairs (SAIIA)	South Africa
106	Arab Institute for Security Studies (ACISIS)	Jordan
107	Belfer Center for Science and International Relations	United States
108	Inter-American Dialogue	United States
109	Stimson Center	United States
110	Centre for Economics and Foreign Policy Studies (EDAM)	Turkey
111	Global Relations Forum	Turkey
112	Chongyang Institute for Financial Studies (RDCY)	China
113	Center for Economic, Political and Strategic Research (TESAM)	Turkey
114	Centro Studi Internazionali (Ce.S.I.)	Italy
115	Charhar Institute	China
116	Eastern Europe Studies Centre (EESC)	Lithuania
117	Fundación Global Democracia y Desarrollo (FUNGLODE)	Dominican Republic
118	Gateway House: Indian Council on Global Relations	India
119	Center for China and Globalization	China
120	Institute of Europe of the Russian Academy of Sciences (IERAS)	Russia
121	International Centre for Policy Studies (ICPS)	Ukraine
122	German Marshall Fund of the United States (GMF)	Belgium
123	Hague Centre for Strategic Studies (HCSS)	Netherlands
124	Indian Council of World Affairs (ICWA)	India
125	Pacific Council on International Policy	United States
126	Institute for Defence Studies and Analyses (IDSA)	India
127	United Service Institution of India	India
128	Middle East Institute (MEI)	United States
129	Mitvim Institute, AKA Israeli Institute for Regional Foreign Policies	Israel
130	Consejo Uruguayo para las Relaciones Internacionales (CURI)	Uruguay
131	Institute of Asian Studies (CENAA)	Slovakia
132	Institute of International Relations and Political Science (TSPMI)	Lithuania

133	Center for Transatlantic Relations (CTR)	United States
134	Institute for US and Canadian Studies (ISKRAN)	Russia
135	Asian Competitive Institute	Singapore
136	International Strategic Research Organization (USAK)	Turkey
137	Lakshman Kadirgamar Institute for International Relations and Strategic Studies (KADIRGAMAR)	Sri Lanka
138	Latvian Institute of International Affairs (LIIA)	Latvia
139	Moscow State Institute of International Relations (MGIMO)	Russia
140	Pakistan Council on Foreign Affairs (CFR)	Pakistan
141	Razumkov Centre	Ukraine
142	Institute for Foreign Affairs and Trade (KKI)	Hungary
143	Center for Global Policy (CGP)	United States
144	Institute for Science and International Security (ISIS)	United States
145	Russian International Affairs Council (RIAC)	Russia
146	European Public and International Law	Netherlands
147	Eurasia Council on Foreign Affairs	Belgium
148	Eurasia Research Institute	Kazakhstan
149	Consejo Latinoamericano de Ciencias Sociales (CLACSO)	Argentina
150	Institut Montaigne	France
151	Centre for International and Defence Policy (CIDP)	Canada
152	CESRAN International	United Kingdom
153	Kohelet Policy Forum	Israel
154	DCAF - Geneva Centre for Security Sector Governance	Switzerland

Контрольна робота Варіант 1

1. Світова політика: визначення, об'єкт, предмет та завдання.
2. Характеристики війни як соціально-політичного феномену.

Варіант 2

1. Поняття «світова політика» та «міжнародні відносини». Зобразіть схематично їх відмінність.
2. Класифікація держав за І. Луардом.

Варіант 3

1. Світова політика як наука: проблематика та особливості розвитку.
2. Типи та характеристики міжнародних неурядових організацій.

Варіант 4

1. Транснаціональні корпорації у світовій політиці.
2. Класифікація війн Т. Е. Тоффлери.

Варіант 5

1. Світовий політичний простір як категорія світової політики.
2. Типи та характеристики міжнародних міжурядових організацій.

Варіант 6

1. Дати визначення поняття «світовий політичний процес». Моделі динаміки політичного процесу пояснити та зобразити схематично
2. Визначення поняття «мир». Концепції миру за Й. Галтунгом.

Варіант 7

1. Проблема виокремлення понять «суб'єкт», «агент», «актор» світової політики.
2. Мілітаризм та його еволюція.

Варіант 8

1. Класифікація держав за Т. Пауелом та Г. Ласуеллом.
2. Поняття «демлітаризація» та «конверсія». Типологія демлітаризації.

Варіант 9

1. Проблеми та рівні аналізу світової політики.
2. Війна і мир крізь призму ідей Р. Арона.

Варіант 10

1. Методи дослідження у світовій політиці: якісні та кількісні.
2. Підходи до визначення війни.

Приклади підсумкових тестових завдань

Варіант 1

1. Світова політика виникла у:
 - а) Великій Британії
 - б) США
 - в) Росії

2. Позначте, складником якої концепції є забезпечення балансу всіх зацікавлених сторін
 - а) теорія трьох світів
 - б) політика «єдиного фронту»
 - в) концепція «багатополюсності»
 - г) блага партнерів

3. Коли почав використовуватись термін «глобальні проблеми»?
 - а) в 50-і роки XX століття
 - б) в 60-і роки XX століття
 - в) в 70-і роки XX століття
 - г) в 80-і роки XX століття

4. Найвищою формою міжнародної економічної інтеграції є
 - а) спільний ринок
 - б) економічний союз

- в) митний союз
- г) зона вільної торгівлі

5. Яка система визначається наявністю двох наддержав, могутність і вплив яких ділить міжнародну систему на дві відносно відмежовані підсистеми?

- а) бімультіполярна система
- б) біполярна система
- в) система балансу сил
- г) ієрархічна система

6. З якої дати прийнято вести відлік процесу становлення й розвитку сучасного міжнародного порядку?

- а) 1492 р
- б) 1648 р.
- в) 1919 р.
- г) 1945 р.

7. Перша демократична хвиля, згідно С. Хантінгтона відноситься до:

- а) кінця 18 ст.- початку 19 ст.
- б) першою половиною 19 ст - першій половині 20 ст.
- в) кінця 19 в - початку 20 ст.

8. Характеристикою сучасних конфліктів не є:

- а) множинність учасників
- б) їх асиметричність
- в) міждержавний характер

9. Яка міжнародна організація була створена у 1919 г.?

- а) ООН
- б) ОБСЄ
- в) Ліга Націй
- г) Всесвітня Рада Миру

10. З ім'ям якого вченого пов'язується поява поняття "глобалізація"?

- а) А. Аппадурі
- б) М. Уотерса
- в) Зб. Бжезінського
- г) Т. Левітта

Варіант 2

1. Світова політика як самостійна дисципліна формується:

- а) на початку XX ст.
- б) на початку XIX ст.
- в) у другій половині XX ст.

2. Що таке Римський клуб?

- а) організація, що займається дослідженням глобальних проблем
- б) міжнародна релігійна миротворча організація
- в) конференція глав держав і еліти бізнесу по економічним питанням
- г) міжнародне екологічне об'єднання

3. Яка організація є однією з провідних мондіалістських організацій у сучасному світі?

- а) ООН

- б) Більдерберзький клуб
- в) НАТО
- г) Клуб Рамбуйе

4. Міжнародна економічна інтеграція – це

- а) зближення і узгодження розвитку національних економік
- б) проведення узгодженої політики між державами у військовій сфері
- в) регулювання економічних процесів в межах однієї країни
- г) всі відповіді правильні

5. Ознакою якого статусу є спроможність держави вести за собою інші країни світу?

- а) глобального лідера
- б) великої держави
- в) лідера в глобалізації
- г) світового гегемона

6. Яка система характеризується наявністю декількох наддержав, військова могутність яких порівняно однакова?

- а) мультиполярна
- б) уніполярна
- в) біполярна
- г) багатоієрархічна

7. Хто є авторами книги „Транснаціональні відносини і світова політика”?

- а) Г. Моргентау, Р. Арон
- б) Р. Кохейн, Дж. Най
- в) Дж. Розенау, О. Янг
- г) Д. Сінгер, Г. Аллісон

8. Якою є чисельність постійних членів Ради Безпеки ООН?

- а) п'ять
- б) вісім
- в) дванадцять
- г) п'ятнадцять

9. Три підходи до глобалізації як: 1) історичний процес що є безперервним; 2) гомогенізація і універсалізація світу; 3) «розмивання» національних кордонів, виділив:

- а) Б. Баді
- б) Т. де Монбріаль
- в) Дж. Най

10. Відповідно до С. Хантінгтона світ пережив:

- а) Три хвили демократизації
- б) Дві хвили демократизації
- в) Чотири хвили демократизації

4.4. **Забезпечення освітнього процесу**

Використання проектора, систем очно-дистанційного навчання (Zoom), MOODLE.

5. Підсумковий контроль

Перелік запитань до заліку

1. Світова політика як наукова категорія і навчальна дисципліна.
2. Світова політика як наука: проблематика та особливості розвитку.
3. Міжнародні відносини та світова політика: співвідношення предметних полей дослідження.
4. Особливості сучасного світового порядку після закінчення «холодної війни».
5. Проблема виокремлення понять «суб'єкт», «агент», «актор» світової політики.
6. Держави як суб'єкти світової політики: типологія та характеристика.
7. Концепція «національного інтересу» у міжнародно-політичній діяльності держави.
8. Недержавні учасники світової політики.
9. Рівні аналізу світової політики.
10. Методи дослідження у світовій політиці.
11. Діяльність аналітичних центрів у дослідженні світової політики (на прикладі одного з центрів).
12. Світовий політичний процес. Моделі динаміки політичного процесу.
13. Світовий політичний простір.
14. Циклічні моделі М. Кондратьєва.
15. Цикли світової політики в концепції Дж. Модельські та П. Моргана.
16. Війна як категорія світової політики. Підходи до визначення війни.
17. Класифікація воєн (Е. та Х. Тоффлери).
18. Мир як категорія світової політики. Концепції миру.
19. Характеристика війни як соціально-політичного феномену.
20. Демілітаризація: поняття та структура.
21. Типологія демілітаризації.
22. Ядерний чинник у світові політиці.
23. Мілітаризація: поняття, критерії та рівні.
24. Конверсія: сучасний стан і перспективи.
25. Принципи мирного співіснування між державами.
26. Загрози світу у постбіполярну еру за З. Бжезінським.
27. Проблеми війни і миру у працях І. Канта.
28. Проблеми війни і миру у працях Н. Макіавеллі.
29. Проблеми війни і миру у працях Г. В. Ф. Гегеля.
30. Проблеми війни і миру у працях Т. Гоббса.
31. Проблеми війни і миру у працях Р. Арона.
32. Проблеми війни і миру у працях Х. Клаузевіца.
33. Регіональні та локальні війни. Теорія регіональних війни та миру Б. Міллера.
34. Поняття безпеки та її форми.
35. Національна безпека: структурні елементи та їх характеристики
36. Поняття міжнародної стабільності. Статична та динамічна стабільність.
37. Теорія «гегемоністичної стабільності».
38. Класифікація загроз безпеці. «Нетрадиційні» загрози у сучасному світі.
39. Міжнародний тероризм, «наркотичний тероризм» та «наркотичний джихад» як загрози безпеці у постбіполярну еру.
40. Поняття «міжнародний конфлікт». Типологія міжнародних конфліктів.
41. Фази міжнародного конфлікту.
42. Релігійний фактор у світовій політиці. Функції релігії у світовій політиці. Типологія релігій.
43. Цивілізаційні ойкумени.
44. Глобальні та регіональні релігійні підсистеми.

45. Ісламський фактор у світовій політиці.
46. Поняття «глобальні проблеми сучасності» та їх класифікація.
47. Політична глобалістика: поняття, структура та параметри аналізу.
48. Мондіалізм як течія глобалістики.
49. Проблема формування єдиного спільного уряду (ідеї Л. Фількенштейна).
50. Концепція «меж розвитку людства».
51. Ідеї В. І. Вернадського. Вчення про ноосферу.
52. Внесок А. Ейнштейна у розвиток глобального мислення.
53. Етапи розвитку глобалістики.
54. Концепція «органічного зростання».
55. Моделювання глобальних систем (Д.Медоуз, Г.Брукман, Д.Річардсон).
56. Концепція «стійкого розвитку»: загальна характеристика.
57. Концепція інформаційного суспільства (Е. Тоффлер).
58. Мегатенденції у світовій політиці (Д. Незбіт, П. Абурдін).
59. Тенденції глобалізації світової політики. Виміри глобалізації.
60. Глобальне управління як феномен процесу глобалізації. Концепція наднаціонального глобального управління З. Бжезинського.
61. Антиглобалізм як тенденція світового політичного процесу.
62. Економічна інтеграція та її ступені.
63. Прогностична модель «Північ-Південь» у світовій політиці.
64. Теоретичні прогнози майбутнього розвитку світу.
65. Концепція «третьої хвилі демократизації» С. Хантінгтона. Сучасна демократизація.
66. Моделі модернізації.
67. Процеси демократизації у глобальному світі. Концепція «третьої хвилі демократизації» С. Хантінгтона. Перспективи глобальної демократизації.
68. Теорія демократичного миру.
69. Модернізація світового політичного процесу та її моделі.
70. Світове лідерство: шляхи досягнення та вплив на світовий порядок.
71. Концепт сили у поглядах Дж. С. Ная.
72. Поняття «регіон», «регіоналізм», «регіоналізація». Теорія «регіонності» Б. Хеттне.
73. «Незахідні» теорії регіоналізму.
74. Безпековий регіоналізм. Теорія регіональних комплексів безпеки Б. Бузана.
75. Держави «Третього світу» у сучасному світовому порядку: проблеми дефініції та основні характеристики.
76. Україна і геополітика: ідеї З. Бжезинського.
77. Україна як суб'єкт та об'єкт світової політики. Цілі та завдання зовнішньої політики України.
78. Європейський та євроатлантичний напрям зовнішньополітичної стратегії України: еволюція, результати та перспективи.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили**Рівень вищої освіти** – перший (бакалаврський)**Спеціальність** – СЗ «Міжнародні відносини»

Семестр - 2

Навчальна дисципліна «Основи світової політики»**ЗАЛКОВИЙ БІЛЕТ № 0**

1. Світова політика як наукова категорія і навчальна дисципліна.
2. Проблеми війни і миру у працях І. Канта.
3. Концепція «органічного зростання».

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики
Протокол №__ від «__» _____ року

В.о. завідувача кафедри _____ **Олександр ШЕВЧУК**

Екзаменатор _____ **Ірина ТИХОНЕНКО**

Відповідь на кожне питання оцінюється по 10 балів.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Графік контрольних заходів та рейтингова шкала оцінювання (2 семестр)

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Усні відповіді на семінарських заняттях (по 3 бали за семінар – 3*13=39)	39
2.	Написання контрольної роботи	10
2	Виконання підсумкових тестових завдань (1 питання – 1 бал; 1*11=11 балів)	11
4	Аналітична робота	10
5	Залік	30
	Всього	100

1. Відповідь на семінарі оцінюється за 3-бальною шкалою.
2. Допуск до заліку – від 30 балів.

Курс «Основи світової політики» включає в себе лекції, семінарські заняття, систему контролю та обліку знань. Передбачає написання контрольної роботи, підсумкового тестування, виступ із доповіддю, написання аналітичної роботи й складання заліку.

Залік є підсумковою формою контролю знань студентів і проводиться в усній формі. Робота студентів оцінюється за підсумками виконання основних видів завдань. Якщо студент не відвідував курс лекцій, семінарські заняття і не виконав контрольні заходи, а, отже, не набрав необхідної кількості балів, то він, за рішенням кафедри, не допускається до складання заліку.

Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів здійснюється з урахуванням індивідуальних особливостей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації.

Оцінюватися може виконання студентами будь-яких навчальних завдань, під час роботи над якими студенти демонструють власне історичне мислення: розгорнуті і стислі усні відповіді, письмові роботи, доповіді, реферати, виступи в дискусіях тощо.

При цьому враховується:

- розуміння студентами взаємозв'язків між міжнародно-політичними подіями, уміння порівнювати, пояснювати, аналізувати та критично оцінювати їх;
- самостійність мислення;
- використання різних джерел, з розумінням їх особливостей, умінням їх характеризувати і оцінювати;
- правильність і достатність добору фактів для розв'язування поставлених викладачем завдань;
- чіткість і завершеність викладу;
- мовна грамотність.

Критерії оцінки усної відповіді студента на семінарському занятті

Оцінка 3 балів ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями й уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;

- відповідь чітка і завершена;
- мова добра.

Оцінка 2 бали ставиться у відповідності з попередніми вимогами, але:

- студент має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь;
- при доборі фактів припускається незначних помилок;
- власне ставлення студентом висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності;
- мова добра.

Оцінка 1 бал ставиться в такому випадку:

- студент користується лише окремими знаннями й уміннями;
- порушує логіку викладу;
- відповідь недостатньо самостійна;
- аргументація слабка;
- є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках;
- мова спрощена.

Критерії оцінювання контрольної роботи

Оцінка	Критерії
10 балів	- виконані усі питання варіанту (1 питання – 5 балів) - розкрито основні елементи питання
Від 9 до 5 балів	- виконані усі питання варіанту (1 питання – 5 балів), проте є певні неточності у викладі матеріалу;
До 5 балів	УМОВА 1: - виконані усі питання варіанту (1 питання – 5 балів), проте наявні значні порушення у викладення матеріалу у обох питаннях - УМОВА 2: - відсутня відповідь на 1 питання (1 питання – 4 балів) проте 1 питання розкрито повністю

Критерії оцінювання аналітичної роботи

Оцінка	Критерії
10 балів	- дотримано вимоги до оформлення - наявні усі складові елементи - ґрунтовний висновок, що демонструє проведений компаративний аналіз
9-6 балів	- недостатньо дотримано вимоги до оформлення - наявні усі складові елементи, проте, відсутній список використаних джерел / або відсутній висновок
5-3 бали	- недостатньо дотримано вимоги до оформлення - відсутні усі складові елементи, описано 2 публікації з кожного центру - відсутній висновок або список джерел
2-0 балів	- недотримані вимоги до оформлення - відсутні усі складові елементи (описано по 1 публікації з кожного центру) - відсутній висновок та список літератури / або у списку літератури подано

	лише посилання.
--	-----------------

Критерії оцінювання підсумкового тестування

У варіанті – 11 питань по 1 балу за вірну відповідь у кожному питанні.

Критерії оцінки усної відповіді студента, відповіді на заліку:

1. Оцінка «5» (відмінно), на заліку 20-30 балів за відповідь на питання залікового білету за умови, що студент має 70 балів за роботу у семестрі/триместрі, ставиться у тому разі, коли:

а) відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; студент впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується у просторі та часі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки, визначає закономірності визначення та реалізації зовнішньополітичного курсу держав;

б) студент має навички користування законодавчими документами, що регламентують актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішню політику держав, картами, схемами, довідниками; статистичний матеріал може втілити в схемах, діаграмах, графіках, вміє скласти порівняльні таблиці;

в) відповідь дає грамотною українською літературною мовою, без русизмів, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу та 2-3 помилки мовно-стилістичного характеру.

2. Оцінка «4» (добре), на заліку 10-20 балів за відповідь на питання екзаменаційного білету за умови, що студент має 65-70 балів за роботу у семестрі/триместрі ставиться у тому разі, коли:

а) відповідь правильна, послідовна, логічна, але студент допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, орієнтується у просторі і часі, допускаючи при цьому 1-2 помилки, аналізує причинно-наслідкові зв'язки, визначає основні закономірності визначення та реалізації зовнішньополітичного курсу держав, у деяких випадках нечітко формулюючи їх;

б) студент має навички користування законодавчими документами, що регламентують міжнародні відносини та зовнішню політику держав, картами та іншими наочними посібниками, складає графіки, схеми, діаграми, таблиці, допускаючи при цьому незначні помилки;

в) відповідь дає у цілому грамотною українською літературною мовою, але допускає русизми, стилістичні, орфографічні та пунктуаційні помилки (не більше 5-6).

3. Оцінка «3» (задовільно), на заліку до 10 балів за відповідь на питання залікового білету за умови, що студент має 50 балів і більше за роботу у семестрі/триместрі ставиться у тому разі, коли:

а) студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у просторі і часі, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу зовнішньополітичного курсу держав, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;

б) слабо орієнтується у концептуальній основі та актуальних проблемах міжнародних відносин та зовнішньої політики держав, допускає помилки при складанні таблиць, графіків, схем, діаграм;

в) при викладі українською мовою допускає помилки, русизми, що свідчить про недостатню його мовну культуру.

4. Оцінка «2» (незадовільно) ставиться в тому разі, коли:

- а) студент виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу, не орієнтується у просторі і часі, не вміє визначити причинно-наслідкові зв'язки, сформулювати основні напрямки зовнішньополітичного курсу держави;
- б) не орієнтується у проблематиці міжнародних відносин, не може побудувати графік, схему, діаграму;
- в) відповідь безграмотна з точки зору української мови;
- г) студент відмовляється відповідати на поставлені питання.

Відповідність підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

7.Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:

- Конфронтація та співробітництво в міжнародних відносинах: теорія і практика: збірник наукових праць / За заг. ред. канд. іст. наук, доц. С.В. Толстова. Київ: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2023. 211 с. URL: <https://elibrary.ivinas.gov.ua/5118/1/Толстов%20С.В.%20Фесенко%20М.В.%20Динаміка%20конфліктної%20взаємодії%20у%20відносинах%20США%20з%20СРСР%20та%20Росією%20%28порівняльний%20аналіз%29.pdf>
- Міжнародні відносини та світова політика: нові тренди переосмислення минулого: Збірник наукових праць. Запоріжжя. ЗНУ, 2024. 232 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/19369/3/ZNU2024.pdf>
- Крупеня І., Кармазін С. Еволюція форм і методів ведення військових та збройних конфліктів у 20-21 століттях // Консенсус. 2024 (3), 92-102. URL: <https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/126/127>
- Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підруч. / Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.
- Єремєєва І. А. Теорія міжнародних відносин : підручник. Дніпро: ДДУВС, 2023. 140 с. URL:https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/13072/1/макет_Теорія_міжнар_відносин_Єремєєва_підручник.pdf
- Міжнародні економічні відносини та світова політика. Частина 1: Навчальний посібник / Лютак О.М., Баула О.В., Галазюк Н.М., Зелінська О.М., Корольчук Л.В., Кравчук П.Я., Урбан О.А., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Галяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2022. 324 с.
URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/НАВЧАЛЬНИЙ%20ПОСІБНИК_2022.pdf
- Курко М.Н., Литвиненко В.І., Лісовський П.М. Світова політика: свідомість, спекуляція та антикорупція : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 178 с.
- Поліщук І. Глобалізація як провідна тенденція сучасних міжнародних відносин // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2023. № 1. С. 195-204. URL: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/305>
- Сидоров О.А. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник / О.А. Сидоров, Н.О. Фісуненко, Т.В. Альошина; ред. П.А. Фісуненко. – Дніпро: Арт-Прес, 2023. – 400 с. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/10961/1/%d1%81%d0%b2%d1%96%d1%82%d0%be%d0%b2%d0%b0%20%d0%b5%d0%ba%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%bc%d1%96%d0%ba%d0%b0%20%d1%82%d0%b0%20%d0%bc%d1%96%d0%b6%d0%bd%d0%b0%d1%80%d0%be%d0%b4%d0%bd%d0%b0%20%d0%b5%d0%ba%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%bc%d1%96%d0%ba%d0%b0%20%d0%bf%d1%96%d0%b4%d1%80%d1%83%d1%87%d0%bd%d0%b8%d0%ba%20%d0%a1%d0%b8%d0%b4%d0%be%d1%80%d0%be%d0%b2.pdf>
- Тихоненко І.В. Методичні вказівки з дисципліни «Основи світової політики». Миколаїв: Видавництво ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 76 с.
- Матвійчук Н. Тенденції глобального розвитку та їх вплив на сучасні міжнародні відносини // Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2023. №47. С.134–141. URL: <https://mhpi.chnu.edu.ua/mhpi/article/view/65/56>
- Heywood A. Global politics. New York: Palgrave Macmillan, 2011. 560 p. URL: <https://peda.net/jao/lyseo/isac/ias/global-politics/ahgp/the-whole-book/file/download/e7ab471d24086998cb255025c53dc75c3c92ed9c/Andrew-Heywood-Global-Politics%20%28kopio%29.pdf>

- Nye J. S. The Paradox of American Power. Oxford: Oxford University Press. 2003. 240 p.

7.2. Додаткові:

- Горобець І., Мартинов А. Теорія демократичного миру за умов кризи постбіполярної системи міжнародних відносин // Консенсус. 2022. № 4. С. 86-101. URL: <https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/39/35>
- Бойко О. П. Глобалістика : навчальний посібник. – Суми, 2018. 79 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/71504/1/Boiko_Hlobalistyka.pdf
- Коппель О. А. Міжнародні системи та глобальний розвиток: навч. посіб. / О. А. Коппель, О. С. Пархомчук. Київ: ВПЦ «Київ.ун-т», 2004. 314 с.
- Мальський М. З. Теорія міжнародних відносин: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2002. 461 с.
- Капитон О. В. Глобалістика и глобальні проблеми сучасності // Філософія. Культура. Життя: Збірник наукових праць. 2010. № 35. С. 17-31.
- Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посіб. для студентів ВНЗ, що навчаються за спеціальністю «Міжнародні відносини». Чорномор. держ. ун-т. ім. Петра Могили. Миколаїв: Швець В.Д., 2015. 237 с.
- Седляр Ю. О. Теорія міжнародних відносин та геополітика: навчальний посібник. Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2018. 274 с. URL: http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/435/1/Седляр_Теорія%20міжнародних%20відносин%20та%20геополітика.pdf
- Міжнародні відносини та світова політика : навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; за заг. ред. О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
- Капітоненко М. Г. «М'яка сила» у сучасній світовій політиці: теоретичні аспекти // Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2010. Випуск 94 (Частина II). С. 20-29.
- Арон Р. Мир і війна між націями. Пер. з фр. Віктор Шовкун, Зоя Борисюк та Григорій Філіпчук. Київ: МП «Юніверс», 2000. 686 с.
- Дослідження світової політики: зб. наук. праць. Київ: Ін-т світової економіки і міжнар. відносин НАН України. № 2 (51) / голов. ред. Є. Є. Камінський, 2010. 253 с.
- Дубов Д. В. Кіберпростір як новий вимір геополітичного суперництва: монографія. Київ: НІСД, 2014. 328 с.
- Наталіна Н.О. Асинхронність демократизації як глобальний тренд формування нового світового порядку // Політичне життя. 2023. № 3. С. 118-125.
- Романюк Н. А., Пурій Н. Р. Еволюція підходів до розуміння гегемонії в теорії міжнародних відносин // Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2016 Вип. 129. С. 34-46.
- Тихоненко І. В. Дослідження регіональної безпеки «незахідними» теоріями міжнародних відносин // Політичне життя. 2017. № 3. С. 121-125. URL: https://www.researchgate.net/publication/344165603_Doslidzenna_regionalnoi_bezpeki_nezahidnimi_teoriami_miznarodnih_vidnosin
- Васильєв Г. Ю. Глобалістика як наука та навчальна дисципліна / Г. Ю. Васильєв, І. Г. Васильєва // Вісник Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого. Сер. Філософія, філософія права, політологія, соціологія : зб. наук. пр. Харків: Право, 2011. 2011. №7. С. 172-178. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/3546/1/Vasilev_Vasileva_172.pdf
- Толстов С. Міжнародна система початку XXI ст. // Зовнішні справи. 2012. № 10. С. 9-13. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/zovsp_2013_11_7.pdf

- Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України: підручник для вищих навч. Закладів. Київ : Либідь, 2006. 712 с.
- Baylis J. The globalization of world politics : an introduction to international relations. Oxford, United Kingdom New York : Oxford University Press, 2017. 610 p. URL: <https://www.abs.edu.gh/wp-content/uploads/2022/10/Main-textbook-The-Globalization-of-World-Politics.pdf>
- Buzan B. Regions and Powers. The structure of international security / B. Buzan, O. Wever. New York: Cambridge University Press, 2003. 570 p.
- Biscop S. Coronavirus and Power: The Impact on International Politics // Security Policy Brief. 2020. No. 126. 4 p. URL: <https://www.egmontinstitute.be/content/uploads/2020/03/SPB126-sven-corona-260320.pdf?type=pdf>
- Jose B. Weak states in South Asia: Pakistan and the security complex // Indian Streams Research Journal. 2014. Vol. 4, No. 2. P. 1-7.
- Lakishyk D. Trends and Prospects of the Development of Democracy in the Modern World // Problems of World History: Scientific Journal. 2018. Vol. 5. URL: <http://journal.ivinas.gov.ua/pwh/article/view/78/61>
- Lasswell H. D. The garrison state // The American Journal of Sociology. 1941. Vol. 46, No. 4. P. 455-468.
- Nye J. S. Soft Power: The Means to Success in World Politics. New York: Public Affairs, 2004. 191 p. URL: https://www.academia.edu/28699788/Soft_Power_the_Means_to_Success_in_World_Politics_Joseph_S_Nye_Jr
- Nye J. S., Keohane R. Transnational Relations and World Politics: An Introduction // International Organization, 1971. Vol. 25, No. 3, P. 329-349. URL: https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/364783/mod_resource/content/1/keohane-nye_1971.pdf